

**KONFERENCIJA O PRISTUPANJU
EUROPSKOJ UNIJI
– HRVATSKA –**

Bruxsels, 29. lipnja 2011.

AD 29/11

LIMITE (OGRANIČENO)

CONF-HR 16

DOKUMENT DOSTUPAN JAVNOSTI

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: EUROPSKA UNIJA ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE
 Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE

(Revizija za CONF-HR 21/10)

Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava

Ovo se stajalište Europske unije temelji na njenom općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Hrvatskom (CONF-HR 2/05), i podliježe pregovaračkim načelima koja je podržala Konferencija (CONF-HR 5/05), a posebice:

- niti jedno gledište koje je izrazila bilo koja strana o nekom poglavlju pregovora neće ni na koji način utjecati na stajalište koje se može zauzeti o drugim poglavljima;
- sporazumi- čak i oni djelomični - postignuti tijekom pregovora o poglavljima koji se sukcesivno razmatraju ne mogu se smatrati konačnima sve dok se ne postigne sporazum u cjelini;

kao i zahtjevima nevedenima u točkama 13., 16. i 26. Pregovaračkog okvira.

EU naglašava kako je za Hrvatsku važno da se pridržava Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kao i Pristupnog partnerstva, koji čine osnovne elemente pretpristupne strategije.

EU podsjeća da puna suradnja sa Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (ICTY) i dalje ostaje bitna, u skladu s pregovaračkim okvirom. Štoviše, EU podsjeća na svoje zaključke od 3. listopada 2005. da suradnja sa ICTY-jem koja, ako nije puna u svakoj fazi, može utjecati na cjelokupni napredak pregovora.

EU potiče Hrvatsku da nastavi proces usklađivanja s pravnom stečevinom te s njezinom učinkovitom primjenom i provedbom, te da općenito, i prije pristupanja razvije politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU napominje da Hrvatska u svom dodatku CONF-HR 12/11 prihvaća pravnu stečevinu u poglavlju 23., kakva je na snazi 1. lipnja 2011., te da Hrvatska izjavljuje da će biti spremna provesti je do datuma pristupanja Europskoj uniji.

EU prima na znanje različite mjere koje su poduzete i planove koji se trebaju ostvariti, a koji su navedeni u stajalištu Hrvatske CONF-HR 6/10 i odnose se na poglavlje 23: Pravosuđe i temeljna prava. Štoviše, EU naglašava važnost daljnjeg razvoja praćenja rezultata provedbe u svim segmentima kako bi se pokazalo da uvedene reforme nastavljaju lučiti konkretne rezultate.

(i) Pravosuđe

EU poziva Hrvatsku da nastavi jačanje nezavisnosti, odgovornosti, nepristranosti i profesionalnosti pravosuđa, posebno okončanjem procesa poboljšanja administrativnih kapaciteta Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća, osiguravanjem dosljednog praćenja rezultata u postupcima zapošljavanja i imenovanja sudaca, državnih odvjetnika i predsjednika sudova na temelju transparentnih, objektivnih i jedinstvenih i na nacionalnoj razini primjenjivih kriterija te proaktivnom primjenom poboljšanih stegovnih pravila i postupaka. EU naglašava važnost nastavka poboljšanja učinkovitosti pravosuđa. Posebice, EU poziva Hrvatsku da osigura kontinuirano smanjenje cjelokupnog broja zaostataka u rješavanju predmeta, uključujući i zaostatke u ovršnim predmetima i u starim građanskim predmetima, te da nastavi pratiti rezultate o poboljšanoj primjeni parničnih postupaka u građanskim predmetima.

Neovisnost

EU prima na znanje podatke o *neovisnosti* pravosuđa te poglavito o mjerama koje se odnose na zapošljavanje i upravljanje karijerama sudaca i državnih odvjetnika. EU prima na znanje da je Hrvatska donijela u tom pogledu izmjene i dopune temeljnog zakonodavstva (koje pokriva Zakon o Državnom sudbenom vijeću, Zakon o Državnom odvjetništvu, Zakon o Pravosudnoj akademiji i Zakon o sudovima) u listopadu 2010. kao i potrebne podzakonske propise i bolja provedbena pravila. Zakon o Državnom sudbenom vijeću i Zakon o Državnom odvjetništvu daljnje su izmijenjeni i dopunjeni u svibnju 2011. EU potiče Hrvatsku da u potpunosti primijeni nedavne izmjene i dopune zakonodavstva i ističe nužnost kontinuiranog jačanja javne odgovornosti pravosuđa, kao i važnost sprječavanja političkih i drugih zadiranja u sudske postupke.

EU prima na znanje odabir prvih 60 kandidata u Državnu školu za pravosudne dužnosnike u siječnju 2011., sa prvim imenovanjima koja se očekuju po završetku školskog programa i ispita u 2013. EU naglašava važnost nastavka osiguravanja sustava odabira utemeljenog na jedinstvenim, transparentnim, objektivnim i nacionalno primjenjivim kriterijima za zapošljavanje i imenovanje sudaca i državnih odvjetnika. EU naglašava posebnu važnost koju ona pridaje valjanom radu Državne škole kao i punoj i valjanoj primjeni prijelaznih odredaba za imenovanje sudaca i državnih odvjetnika. U tom pogledu, EU prima na znanje planove Hrvatske za zapošljavanje u narednom razdoblju i poziva Hrvatsku da nastavi izgrađivati praćenje ostvarenih rezultata koje će pokazati da je zapošljavanje i imenovanje pravosudnih dužnosnika temeljeno postignućima, bez političkog uplitanja. Posebna će se pažnja posvetiti funkcioniranju Državnog sudbenog vijeća (DSV) i Državnoodvjetničkog vijeća (DOV) te daljnjem jačanju ključnih funkcija poput imenovanja i provođenja stegovnih postupaka protiv sudaca i državnih odvjetnika. U pogledu upravljanja karijerom, Hrvatska treba osigurati da se pri profesionalnom ocjenjivanju sudaca u dostatnoj mjeri uzimaju u obzir kriteriji koji se odnose na kvalitetu suđenja .

EU prima na znanje i izmjene okvirnih mjerila za suce uvedenih u travnju 2011., a koji između ostaloga osiguravaju da članovi DSV-a iz redova sudaca budu oslobođeni 50% svojih redovitih poslova, a predsjednik DSV-a 75%. EU poziva Hrvatsku da unese takve odredbe u zakonodavstvo za razliku od provedbenih propisa koje donosi ministar pravosuđa. Hrvatska treba nastaviti s osiguravanjem primjene načela neovisnost pravosuđa i u postupcima imenovanja predsjednika sudova.

Nepristranost

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u pogledu *nepristranosti* pravosuđa, posebno Kodeks etike za suce i državne odvjetnike, sustav stegovnih postupaka i imunitet pravosudnih djelatnika. EU također prima na znanje i naglašava važnost hrvatske reforme postupka imenovanja članova DSV-a i DOV-a, smanjeni opseg političkog uplitanja u rad tih tijela, te ukidanje probnog roka od 5 godina za suce. U tom smislu EU naglašava važnost transparentnog postupka izbora stručnih članova tih tijela od strane kolega. Posebice, EU naglašava važnost da DSV i DOV proaktivno primjenjuju poboljšana stegovna pravila i postupke koji su utvrđeni na učinkovit, objektivan i transparentan način.

EU prima na znanje da je Hrvatska poboljšala kapacitete Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća za obavljanje njihovih ključnih zadataka, posebice u pogledu imenovanja, izobrazbe, promaknuća i stegovne odgovornosti pravosudnih dužnosnika te poziva Hrvatsku da nastavi jačanje tih tijela i osigura njihov nepristran rad uz punu odgovornost. EU također poziva Hrvatsku da osigura punu primjenu Kodeksa etike te da nastavi provedbu unaprijeđenog sustava podnošenja imovinskih kartica sudaca i državnih odvjetnika, uključujući sustavnu provjeru točnosti. EU naglašava važnost da Hrvatska nastavi konsolidirati praćenje ostvarenih rezultata u ovim područjima.

Profesionalnost i stručnost

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi *profesionalnosti i stručnosti* pravosuđa, a posebno o mjerama u vezi razvoja Pravosudne akademije, uključujući neovisan status i povećane kapacitete. EU prima na znanje da je Pravosudna akademija započela efektivan rad te da su joj dane stalne prostorije. EU poziva Hrvatsku da osigura neovisnost Pravosudne akademije u praksi, da nastavi poboljšavati osiguravanje početne izobrazbe i stručnog usavršavanja tijekom obavljanja službe, uključujući materiju prava EU-a, da jača odgovarajuće institucije koje provode izobrazbu, uključujući povećanje broja zaposlenika, te da osigura da Državna škola za pravosudne dužnosnike provodi svoju zadaću na učinkovit način. EU naglašava važnost da Hrvatska poboljša objavljivanje i pristup pravomoćnim sudskim odlukama u interesu razvoja dosljedne sudske prakse i te u cilju unaprijeđenja njene dostupnosti javnosti.

Učinkovitost

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi učinkovitosti pravosuđa te, posebice, smanjenja starih nerješениh predmeta pred sudovima, procesa racionalizacije sudačke mreže, uvođenja informatičkih sustava, reforme ovršnog sustava, te uvođenja sustava javnih ovršitelja. EU prima na znanje da dok se sveukupni broj starih nerješениh predmetima pred sudovima dalje smanjuje, posebno kod starih kaznenih predmeta, problem trajanja postupaka i zaostataka starih građanskih predmeta i ovrhe i dalje ostaje. EU poziva Hrvatsku da nastavi svoje napore i izvrši svoju obvezu daljnjeg smanjivanja starih nerješениh predmeta pred svim vrstama sudova i osigura puno funkcioniranje jedinstvenog sveobuhvatnog sustava statističkog praćenja predmeta koji se vode pred svim sudovima i u svim državnim odvjetništvima, osiguravajući između ostaloga, da prosječna dužina postupka za različite vrste predmeta može biti nadzirana na odgovarajući način. EU naglašava važnost da se sudovima osiguraju dostatna sredstva za obavljanje njihovih zadaća te poziva Hrvatsku da provede funkcionalno i fizičko spajanje općinskih i prekršajnih sudova kao i državnih odvjetništava u skladu s postavljenim rokovima. EU prima na znanje usvajanje jasno definiranog plana za racionalizaciju županijskih sudova i trgovačkih sudova u prosincu 2010. te poziva Hrvatsku da postupa sukladno njemu.

EU poziva Hrvatsku da osigura mjerljiva poboljšanja u pogledu ovrhe sudskih odluka, čak prije uvođenja planiranog novog sustava ovrhe. EU prima na znanje u tom pogledu stupanje na snagu novog Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima i djelomično stupanje na snagu Ovršnog zakona u siječnju 2011., te donošenje Zakona o javnim ovršiteljima u studenome 2010. koji će stupiti na snagu 2012. EU naglašava važnost završetka reforme sustava upravnog sudovanja bez odgađanja.

EU prima na znanje planove Hrvatske u pogledu alternativnog rješavanja sporova (ARS) i potiče Hrvatsku da osigura odgovarajuće korištenje ARS-a kako bi se doprinjelo većoj učinkovitosti pravosuđa. Veća bi se pozornost trebala posvetiti izvansudskom mirenju, te osiguravanju da se mirenje ne vidi kao negativnost u smislu pokazatelja uspješnosti za suce.. EU prima na znanje daljnja poboljšanja sustava pravosudne inspekcije, uključujući povećanje broja zaposlenika, kao i veću transparentnost u nadzoru državnih odvjetništava.

EU prima na znanje poduzete korake i potiče Hrvatsku da osigura donošenje posljednjih provedbenih propisa, da se nastavi održavanje izobrazbe i završi druge pripreme kako bi se omogućila puna primjena novih odredaba Zakona o kaznenom postupku u vezi promjena sudske istrage i prijenosa nadležnosti na državno odvjetništvo. EU prima na znanje promjene Zakona o parničnom postupku koje su donesene u svibnju 2011. s ciljem jačanja postupovne discipline i ograničavanja pretjeranog korištenja izvanrednih pravnih lijekova. EU poziva Hrvatsku da nastavi svoju reformu parničnog postupka, posebno spriječavanjem ponovljenog i stalnog vraćanja predmeta sudova više instance sudovima niže instance, te da dalje razvija praćenje ostvarenih rezultata u pogledu primjene Zakona o parničnom postupku.

Ratni zločini

EU prima na znanje informacije koje je Hrvatska pružila o vođenju domaćih istraga i sudskih postupaka o *ratnim zločinima*. EU prima na znanje napredak u vezi uspostave praćenja ostvarenih rezultata u pogledu nepristranog vođenja postupaka u predmetima ratnih zločina od strane sudova te naglašava važnost nastavljanja napora u tom području. U tom smislu, EU također potiče Hrvatsku da nastavi rješavati pitanje nestalih osoba u sukobu iz 1990.-tih. EU naglašava potrebu dokidanja nakažljivosti. U tom smislu EU prima na znanje da je Ministarstvo pravosuđa u veljači 2011. godine usvojilo Strategiju čiji je cilj učinkovito korištenje sredstava za istragu najtežih i posebno osjetljivih slučajeva, temeljem operativnih planova Državnog odvjetništva i Ministarstva unutarnjih poslova. EU prima na znanje donošenje izmjena i dopuna Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda o sustavnom korištenju specijaliziranih sudova za ratne zločine za nove slučajeve u svibnju 2011.

EU prima na znanje činjenicu da je već veći broj predmeta preusmjeren s lokalnih sudova na specijalizirane sudove za ratne zločine i potiče Hrvatsku da nastavi potpuno i primjereno koristiti specijalizirane sudove za ratne zločine, uključujući prije svega predmete u tijeku koji nisu automatski prosljeđeni te da osigura automatsko prosljeđivanje predmeta koje je Vrhovni sud vratio na ponovno suđenje u skladu sa preuzetim obvezama. EU poziva Hrvatsku da u potpunosti provede strategiju procesiranja vezi ratnih zločina, da osigura dodjelu odgovarajućih sredstava specijaliziranim sudovima, državnom odvjetništvu i policiju te da ubrza napredak u istragama i suđenjima, kako bi se osiguralo sustavno praćenje provedbe rezultata u pogledu rješavanja predmeta ratnih zločina. EU poziva Hrvatsku da u potpunosti ispuni svoje obveze o prioritetnim slučajevima bez odgađanja. EU također poziva Hrvatsku da osigura povećanu transparentnost u tom području i veću svijest javnosti.

EU prima na znanje radnje koji je Hrvatska poduzela u vezi uspostave baze podataka slučajeva ratnih zločina. EU poziva Hrvatsku da završi bazu podataka te da je učini učinkovitim operativnim alatom i na regionalnoj razini, koje će doprinjeti procesuiranju ratnih zločina i omogućiti učinkoviti nadzor postignutog napretka i rada koji još treba biti obavljen u vezi predmeta ratnih zločina. EU poziva Hrvatsku da usko surađuje sa mjerodavnim međunarodnim organizacijama i nevladinim udrugama, a posebno da osigura potpuno razjašnjenje počinjenih ratnih zločina i u pogledu broja žrtava, kako bi se dokinula nekažljivost. EU potiče Hrvatsku da nastavi konstruktivni dijalog u regiji o pitanjima ratnih zločina.

EU također poziva Hrvatsku da nadograđuje na postignut napredak koji pokazuje okončanje svake pristranosti u slučajevima o ratnim zločinima te da osigura nepristrano postupanje u slučajevima od strane tijela progona i sudova, uključujući primjenu prioriteta u istragama. Posebna se pozornost treba posvetiti jednoobraznoj primjeni standarda za kazneno gonjenje u suđenjima za ratne zločine, otklanjanju razlika u presudama i sudskim kaznama u sličnim slučajevima. EU poziva Hrvatsku da osigura sustavno omogućavanje savjetovanja osoba koje se brane sa savjetnicima imenovanim od strane suda te nastavi sa poboljšanjem zaštite svjedoka.

EU također prima na znanje da je Hrvatska provela svoj akcijski plan za reviziju slučajeve *in absentia*, i iščekuje nastavak provedbe novih odredaba Zakona o kaznenom postupku o obnovi postupaka i korištenje drugih pravnih sredstava kao što je zahtjev za zaštitu zakonitosti, čime se osigurava da su zahtjevi za obnovu postupka i obnovljeni postupci valjano i nepristrano vođeni od strane svih nadležnih pravosudnih tijela.

Pravosudna reforma

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi procesa *pravosudne reforme*. EU prima na znanje da je Hrvatska ažurirala svoju Strategiju reforme pravosuđa u prosincu 2010. i svoj Akcijski plan u svibnju 2010. te poziva Hrvatsku da nastavi razvijati praćenje ostvarenih rezultata. EU poziva Hrvatsku da nastavi osiguravati dovoljne institucionalne kapacitete za vođenje pravosudne reforme, uključujući procjenu učinka propisa. EU prima na znanje da je Hrvatska provela unutarnju reorganizaciju Ministarstva pravosuđa, te potiče Hrvatsku da kontinuirano osigurava dostatne kadrove, posebno u područjima koja su ključna za reformu i učinkovitu koordinaciju svih uključenih tijela. EU poziva Hrvatsku da unaprijedi planiranje ljudskih resursa, uključujući dugoročne potrebe pravosuđa, koje uzimaju u obzir utjecaj mnogih tekućih i planiranih reformi. EU naglašava važnost pravovremene pripreme korištenja Europskog socijalnog fonda, a posebno Operativni program za razvoj institucionalnih kapaciteta koji se odnosi na reformu pravosuđa i mjere suzbijanja korupcije.

(ii) Suzbijanje korupcije

Politika i domaće institucije

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u pogledu postojećih institucionalnih ustroja sustava koordinacije, provedbu i nadzor aktivnosti u suzbijanju korupcije, uključujući unaprjeđenje Povjerenstva za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije kojom sada predsjeda premijerka. EU naglašava važnost kontinuiranog intenzivnog praćenja odgovornosti i učinkovitosti pravosudnog i upravnog sustava u rješavanju problema organiziranog kriminala i korupcije.

EU naglašava važnost osiguravanja kontinuirane primjene nacionalne Strategije suzbijanja korupcije i Akcijskog plana, te pravnu i institucionalnu stabilnost antikorupcijskog okvira. EU prima na znanje da je Hrvatska ojačala institucionalni mehanizam koordinacije za provedbu i nadzor aktivnosti za suzbijanje korupcije, uključujući koordinacijsku strukturu Ministarstva pravosuđa. EU poziva Hrvatsku da unaprijedi svoje kapacitete i provedbu, uključujući koordinaciju i ulogu Ministarstva pravosuđa u poduzimanja naknadnih koraka, kao i Ministarstva uprave u pogledu njegovih širokih ovlasti prema Strategiji suzbijanja korupcije i Akcijskom planu. EU naglašava važnost vjerodostojnih statističkih podataka i osiguravanja kapaciteta za razvijanje analize utjecaja politike. EU naglašava važnost učinkovite provedbe mjera na nacionalnoj i lokalnoj razini koja vodi do konkretnih rezultata, kao i akcijskog plana za suzbijanje korupcije u trgovačkim društvima u vlasništvu države, posebice smanjivanja političkog utjecaja i unaprjeđenja neovisnosti nadzora i kontrole.

EU potiče nastavak proaktivnog pristupa Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije, uključujući predlaganje korektivnih mjera za Strategiju i Akcijski plan koje se temelje na analizi postignutih rezultata, te poticanje redovnih javnih rasprava o pitanjima korupcije. Nadalje, EU potiče hrvatsku Vladu da nastavi redovne aktivnosti podizanja svijesti u vezi postojanja, uzroka i ozbiljnosti opasnosti koju predstavlja korupcija, koordiniranim uključivanjem svih odgovarajućih institucija kao i civilnog društva.

Domaći pravni okvir

EU prima na znanje dostavljene podatke koji se odnose na domaći pravni antikorupcijski okvir u Hrvatskoj. EU potiče Hrvatsku da nastavi unaprjeđivati ovaj okvir s ciljem poboljšanja njegove učinkovitosti. EU prima na znanje da je Hrvatska donijela poboljšane propise o financiranju političkih stranaka i izborne promidžbe u veljači/svibnju 2011., *inter alia*, konsolidirajući postojeće zakonodavstvo i stvarajući uvjete za poboljšanu transparentnost i nezavisnost nadzora, uzimajući u obzir nedavne preporuke GRECO-a. EU poziva Hrvatsku da to zakonodavstvo primjenjuje u potpunosti i na učinkovit način te da jača uključena provedbena tijela, posebice Državno izborno povjerenstvo, osiguravanjem učinkovitog mehanizama nadzora i primjenom odvratajućih sankcija u slučaju kršenja pravnih odredaba.

EU također uočava da konitnuirano poboljšavanje hrvatskog Zakona o USKOK-u kojim se proširuju njegove nadležnosti na slučajeve utaje poreza i reguliranje nedostataka u pravnom okviru u rješavanju pitanja gospodarskog i financijskog kriminala. EU potiče Hrvatsku da poduzme mjere u rješavanju pitanja korupcije u privatnom sektoru, da u potpunosti koristi mogućnosti kaznenog gonjenja pravnih osoba za korupciju, da kazneno goni slučajeve pranja novca u pojedinačnim slučajevima i da procesuiru kršenja članka 300. Kaznenog zakona (neprijavljivanje kaznenih djela).

EU prima na znanje podatke dostavljene u pogledu članka 82. Kaznenog zakona i primjećuje da stupanjem na snagu Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem u prosincu 2010., Hrvatska je uspostavilaodgovarajuće institucionalne dogovore za pravilno upravljanje imovine oduzete u kaznenom postupku. EU poziva Hrvatsku da u potpunosti koristi pravna sredstva koja vode do konkretnih rezultata u oduzimanju i zapljeni imovine u slučajevima korupcije i organiziranog kriminala.

EU naglašava važnost poboljšane transparentnosti, učinkovitosti i poštenja u javnoj upravi kao jednom od stupova antikorupcijskog okvira. U tom pogledu, EU poziva Hrvatsku da nastavi pratiti ostvarene rezultate u primjeni preventivnih mjera u borbi protiv korupcije i sukoba interesa, posebice punom primjenom nedavno donesenog zakonodavstva, te jačanjem provedbenih tijela i povećanjem ljudskih resursa, uključujući stalno poboljšanje izobrazbe zaposlenika jačajući, između ostalog, integritet.

EU poziva Hrvatsku da bez odgađanja dovrši izmjene i dopune i provedbu zakonodavstva potrebnog za punu primjenu Zakona o općem upravnom postupku u cilju osiguranja transparentnosti, objektivnosti, jasnoće, učinkovitosti i pravne sigurnosti. EU poziva Hrvatsku da u potpunosti i valjano provede najnovije promjene propisa o pristupu informacijama, da bi se postigla povećana transparentnost. Hrvatska treba jačati Agenciju za zaštitu podataka u pogledu njenih novih zadaća u tom području, te osigurati kompetentno osoblje koje je u stanju rješavati o meritumu svih slučajeva, uključujući one gdje su podaci tajni. EU prima na znanje zaključak Vlade o transparentnosti u javnoj nabavi, te očekuje da svi podaci o stvarnom izvršenju javnih ugovora budu učinjeni dostupni javnosti. Hrvatska treba nastaviti poboljšavati provedbu sustava etičnosti i poštenja u javnoj upravi i osigurati učinkovitu provedbu i postizanje konkretnih rezultata od Akcijskog plana za suzbijanje korupcije u trgovačkim društvima u vlasništvu države. EU također naglašava važnost mjera za depolitizaciju u državnoj upravi i stvaranje pravnog temelja za izgradnju profesionalne državne uprave uspostavom novog sustava plaća kao i osiguranjem unaprjeđenja na temelju zasluga, mehanizma nagrađivanja i zadržavanja kompetentnog osoblja, čime se smanjuje opasnost od korupcije.

EU naglašava važnost učinkovitog i dosljednog rješavanja situacija sukoba interesa na svim razinama u javnoj upravi, uključujući pravosuđe i trgovačka društva u vlasništvu države, te prima na znanje napredak koji je u tom pogledu postignut, uključujući donošenja novog Zakona o sprječavanju sukoba interesa u veljači 2011. kojim se predviđa uvođenje unaprijeđenog sustava zaštite od, te sankcioniranja sukoba interesa na svim razinama. EU očekuje osnivanje bez odgađanja Povjerenstva za sukob interesa (CIC) sukladno novom Zakonu i daljnji razvoj praćenja ostvarenih rezultata primjene odredaba o sukobu interesa, uključujući jačanje profesionalne i administrativne podrške CIC-u, te njegovo učinkovito funkcioniranje. EU prima na znanje da su CIC i Ministarstvo pravosuđa izdali pisane smjernice za tumačenje i osigurali izobrazbu državnih službenika o sukobu interesa u svim mjerodavnim državnim tijelima. EU poziva Hrvatsku da osigura da se te smjernice (etički kodeks/kodeks postupanja) proaktivno daju na znanje zaposlenicima. EU također poziva Hrvatsku da osigura punu primjenu svog sustava nadzora i provjere imovinskih kartica državnih dužnosnika i sudaca, uključujući odvratajuće sankcije u slučaju nepravilnosti te da razmotri proširenje kruga osoba na koje bi se odnosile imovinske karice.

Međunarodni pravni okvir i institucije

EU prima na znanje da se Hrvatska uskladila sa svim mjerodavnim međunarodnim pravnim instrumentima u tom području. EU potiče Hrvatsku da provede te pravne instrumente te da usvoji antikorupcijske politike i mjere za multidisciplinarni pristup. EU prima na znanje podatke koje je dostavila Hrvatska u vezi osnivanja i daljnjeg jačanja tzv. uskočke vertikale u Hrvatskoj koju čine USKOK, PNUSKOK i specijalizirani odjeli za suzbijanje korupcije pri županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci. EU prima na znanje da provedba tih institucionalnih dogovora daje konkretne rezultate u smislu istraga, podizanja optužnica i sudskih odluka. U tom smislu EU naglašava važnost da Hrvatska osigura održivo praćenje bitnih rezultata koji se temelje na učinkovitoj i nepristranoj istrazi, kaznenom gonjenju i sudskim odlukama u vezi slučajeva organiziranog kriminala i korupcije na svim razinama, uključujući slučajeve korupcije na visokoj razini i slučajeve koji se odnose na javnu nabavu i pravosuđe. EU poziva Hrvatsku da osigura nastavak poboljšanja u međuagencijskoj suradnji, posebice između tijela kaznenog progona i u području financijske suradnje i razmjene podataka. EU također potiče Hrvatsku da nastavi poboljšavati međunarodnu suradnju, posebno u pogledu organiziranog kriminala, uključujući razmjenu informacija temeljem međunarodnih konvencija.

EU prima na znanje da je Hrvatska dalje ojačala USKOK zapošljavanjem 4 dodatna zamjenika državnog odvjetnika, čime je ukupni broj 28, uz daljnje planiranje zapošljavanja. EU naglašava potrebu da Hrvatska nastavi priznavati USKOK-u, PNUSKOK-u i drugim tijelima za suzbijanje korupcije potrebnu nezavisnost kako bi se omogućilo tim tijelima da učinkovito izvršavaju zadaće slobodno od nepotrebnih uplitanja. EU naglašava važnost da istrage budu u dovoljnoj mjeri široke kako bi se omogućilo istraživanje svih mogućnosti, uključujući moguću povezanost djela korupcije, pranja novca i organiziranog kriminala.

EU također naglašava važnost osiguravanja dostupnosti policiji dostatnih ljudskih i tehničkih resursa te poboljšanja učinkovitosti policije, također depolitizacijom, povećanjem profesionalnosti i imenovanjem na temelju zasluga, jačanjem specijalizirane ekspertize, posebno za financijska kaznena djela, te poboljšane suradnje između PNUSKOK-a, porezne uprave, carine i policije, uključujući financijsku policiju. EU prima na znanje donošenje Zakona o policiji i očekuje brzo donošenje i provedbu potrebnog sekundarnog zakonodavstva. EU prima na znanje da je PNUSKOK sada u potpunosti ekipiran.

EU poziva Hrvatsku da nastavi povećavati kapacitete sudova da rješavaju slučajeve korupcije i organiziranog kriminala, uključujući u smislu ljudskih resursa i logistike, te da osigura primjenu odvratajućih sankcija. EU poziva Hrvatsku da uvede prioritetne rokove za objavljivanje pisanih obrazloženja presuda.

EU poziva Hrvatsku da osigura razvijanje odgovarajuće statistike kako bi se omogućio učinkovit nadzor slučajeva u svim fazama istrage/sudskog postupka.

(iii) Temeljna prava

Općenito

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi temeljnih prava. EU poziva Hrvatsku da nastavi rad na unaprjeđenju stanja ljudskih prava posebno u pogledu nediskriminacije, postupovnih jamstava, prava nacionalnih manjina, kulturnih prava i zaštite osobnih podataka, kao i da poduzme mjere protiv rasizma i ksenofobije.

Ljudska prava

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi ljudskih prava. Posebice, EU prima na znanje plan Hrvatske u vezi *zatvorskih uvjeta*, osobito predviđeno povećanje zatvorskih kapaciteta. EU potiče Hrvatsku da nastavi s tim i drugim mjerama kako bi smanjila prenapučenost u zatvorima, uključujući punu primjenu novog sustava probacije u 2012. sukladno Zakonu o probaciji iz prosinca 2009. EU naglašava da uvjeti zadržavanja u pritvoru su jedan od ključnih faktora za izgradnju uzajamnog povjerenja u određenom pravnom sustavu. U pogledu *slobode izražavanja*, EU poziva Hrvatsku da nastavi s provedbom svojih planova u tom području, osiguravajući da se ispunjavaju standardi EU-a. EU naglašava da su sloboda izražavanja kao i sloboda medija i slobodnog okupljanja temeljna prava u EU-u. EU poziva Hrvatsku da posebnu pozornost obrati istragama i kaznenom gonjenju slučajeva zastrašivanja i nasilja prema novinarima, posebno onima koji istražuju slučajeve korupcije i organiziranog kriminala. Nadalje, EU poziva Hrvatsku da spriječi političke pritiske na urednike i novinare, bilo na nacionalnoj ili na lokalnoj razini.

U pogledu *suzbijanja diskriminacije i zločina iz mržnje*, EU naglašava važnost pune primjene mjerodavnog zakonodavstva i osiguravanje da tijela kaznenog progona učinkovito rješavaju slučajeve. Hrvatska treba nastaviti razvoj praćenja ostvarenih rezultata u ovom području i osigurati primjenu odvratajućih sankcija. EU prima na znanje da Hrvatska poduzima mjere jačanja položaja Ureda Pučkog pravobranitelja kao središnjeg tijela zaduženog za provedbu Zakona o suzbijanju diskriminacije, uključujući povećanje sredstava i broja zaposlenih. EU također prima na znanje važnost praćenja provedbe preporuka Pučkog pravobranitelja i poziva Hrvatsku da provede nove mehanizme koji su uvedeni u tom području.

EU potiče Hrvatsku da nastavi provedbu nacionalnih planova o zaštiti prava djece, prava žena i u pogledu osoba s invaliditetom da osigura da se na odgovarajući način uklone preostali nedostaci i da se ojačaju ljudski resursi i financijski kapaciteti Ureda za ljudska prava i pravobranitelja za djecu, žene i osobe s invaliditetom.

Postupovna jamstva

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi postupovnih jamstava. EU prima na znanje da Europski sud za ljudska prava nastavlja pronalaziti kršenja u Hrvatskoj u pogledu prava na pravično suđenje i duljinu trajanja postupaka, uključujući postupke ovrhe, prema članku 6. Konvencije. EU poziva Hrvatsku da poduzme sve korake potrebne za osiguranje dostupnosti učinkovitih pravnih lijekova u domaćem pravnom sustavu da bi se spriječila neopravdana kašnjenja u sudskim postupcima. U *pogledu prava na pravično suđenje* i pristupa pravosuđu, EU prima na znanje brojne mjere koje su poduzete radi poboljšanja provedbe Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, uključujući pojednostavljenu primjenu postupaka i smanjenje razlika između cijena za besplatnu pravnu pomoć i redovnih odvjetničkih tarifa. EU poziva Hrvatsku da nastavi poboljšavati provedbu sustava pružanja besplatne pravne pomoći kako bi se osiguralo da je ta pomoć valjano nadzirana i da bi se primijenile korektivne mjere, ukoliko je potrebno.

EU također prima na znanje tekuću provedbu reforme upravnog sudovanja temeljem Zakona o upravnim sporovima, uključujući stvaranje dvostupanjskog sustava upravnih sudova i priznavanje upravnog suda kao suda pune nadležnosti u smislu članka 6. ECHR-a i članka 47. Povelje o temeljnim pravima. U tom smislu EU također naglašava važnost šire upravne reforme, uključujući *inter alia* punu provedbu Zakona o općem upravnom postupku.

Poštivanje i zaštita manjina, kulturna prava

EU prima na znanje podatke koje je Hrvatska dostavila u vezi mjera čiji je cilj *zaštita manjina*, uključujući Akcijski plan 2012-2013 za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (UZNM).

EU naglašava važnost da Hrvatska poduzme mjere za daljnje unaprjeđenje zaštite manjina, posebno srpske i romske manjine, koje se susreću sa određenim izazovima. EU poziva Hrvatsku da poboljša provedbu UZNM-a, posebice zbog rješavanja problema podzastupljenosti manjina u državnoj upravi, pravosuđu i policiji. EU prima na znanje donošenje Akcijskog plana za zapošljavanje manjina sukladno UZNM-u, koji uključuje cilj od 5.5% do 2014. U tom smislu Hrvatska je pozvana poboljšati svoj nadzor i omogućiti redovno informiranje o provedbi akcijskog plana i planova za zapošljavanje koje koordinira Ministarstvo uprave i osigurati da se ispune ciljevi i postigne vidljivi napredak na razini zapošljavanja nacionalnih manjina u javnom sektoru. EU prima na znanje dostavljene podatke o vijećima nacionalnih manjina, uključujući na lokalnoj razini. U tom pogledu EU poziva Hrvatsku da nastavi poduzimati mjere radi osiguranja učinkovitog rada vijeća, uključujući autonomiju u pogledu sredstava lokalnih vijeća nacionalnih manjina i dostatne ljudske resurse.

EU također poziva Hrvatsku da šire nastavi rješavati pitanja diskriminacije manjina, uključujući osiguravanje odgovarajućeg nastavka aktivnosti kako bi se rješavali problemi diskriminacije manjina u javnom sektoru koji nije pokriven UZNM-om. EU naglašava važnost preispitivanja tih mjera čim najnoviji rezultati o popisu stanovništva budu dostupni, na način na koji ih Hrvatska objavi. Pažnja se treba posvetiti pristupu pripadnika manjinskih skupina socijalnim pravima. EU potiče Hrvatsku da nastavi s aktivnostima podizanja svijesti za osobe koje pripadaju nacionalnim manjinama u vezi prava na koja su ovlaštene te da poduzme mjere izgrađivanja povjerenja među pripadnicima manjinskih skupina u vladinu politiku o nacionalnim manjinama, uključujući povećanje transparentnosti i dijaloga. EU poziva Hrvatsku da nastavi provođenje svoje strategije i akcijskog plana za zaštitu i integraciju Roma, posebno u pogledu zapošljavanja, obrazovanja i stanovanja, te da osigura dostupnost potrebnih sredstava.

EU naglašava važnost rješavanja nerješениh pitanja u vezi *izbjeglica* koji potječu iz sukoba iz 1990-tih. U tom pogledu EU naglašava posebnu važnost stalnog poboljšavanja klime za socijalnu i ekonomsku reintegraciju povratnika i olakšavanje prihvata povratnika od strane prihvatnih zajednica.

EU prima na znanje provedbu Akcijskog plana za provedbu Programa stambenog zbrinjavanja izbjeglica i bivših nositelja stanarskog prava koji se žele vratiti u Hrvatsku, uključujući ispunjavanje ciljeva za 2008. i njena očekivanja da u potpunosti postigne ciljeve za 2009. za pružanje smještaja unutar i izvan područja od posebne državne skrbi do sredine lipnja. EU prima na znanje napredak u pružanju smještaja drugim uspješnim podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje i plan financiranja izrađen u tu svrhu, te poziva Hrvatsku da provede sve preostale slučajeve bez odgode, uključujući usku suradnju sa UNHCR-om, ukoliko je potrebno. EU prima na znanje da je Hrvatska poboljšala rješavanje žalbi povodom odbijenih zahtjeva za obnovu stambenih jedinica, da je gotovo uklonila zaostatke kod postojećih žalbi, te postigla znatan napredak u obnovi preostalih stambenih jedinica. EU poziva Hrvatsku da završi obnovu svih stambenih jedinica bez odgađanja. EU poziva Hrvatsku da također riješi preostale slučajeve nerealiziranih investicija bez odgode.

EU prima na znanje nastavljeni napredak u pogledu *konvalidacije* odluka i pojedinačnih akata u vezi mirovina i srodnih prava. EU poziva Hrvatsku da nastavi obrađivati zahtjeve na svrsishodan način te da poduzme odgovarajući nadzor i mjere koje uključuju pravne lijekove kako bi se osigurala jedinstvena primjena objektivnih kriterija od strane lokalnih mirovinskih službi.

EU naglašava važnost da Hrvatska nastavi poboljšavati točnost statističkog praćenja procesa povratka izbjeglica.

U pogledu važnih pitanja regionalnog značaja i obveze Hrvatske da uspostavi dobre susjedske odnose, EU poziva Hrvatsku da se aktivno uključi u regionalne procese kojima je cilj rješavanje preostalih pitanja povratka izbjeglica, uključujući gubitak prava posjeda i stanarskog prava.

Mjere protiv rasizma i ksenofobije

EU poziva Hrvatsku da nastavi provoditi mjere za povećanje tolerancije u društvu i pomirenja između etničkih skupina. Posebice, Hrvatska treba nastaviti poticati duh tolerancije prema srpskoj manjini i poduzimati odgovarajuće mjere za zaštitu onih prema kojima se još uvijek može vršiti zastrašivanje ili diskriminacijska postupanja, neprijateljstvo ili nasilje. Hrvatska treba nastaviti poduzimati mjere protiv rasizma i ksenofobije, uključujući putem edukacije i promjenom uloge školovanja, podižući svijest javnosti, medija, te odgovarajućom reakcijom na razini politike i provedbe zakona u odnosu na rasne incidente. EU poziva Hrvatsku da popuni pravne praznine u postojećem pravnom okviru, uključujući izmjene i dopune Kaznenog zakona kako bi se u potpunosti uskladila s Okvirnom odlukom Vijeća 2008/913/PUP o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima i razmatranjem mogućnosti izmjena i dopuna Prekršajnog zakona kako bi se uveo prekršaj protiv javnog reda i mira koji ima uzrok u rasnim, etničkim, religijskim ili drugim razlozima.

Zaštita osobnih podataka

EU prima na znanje obvezu Hrvatske za usklađivanje s pravnom stečevinom o zaštiti osobnih podataka. U tom smislu EU prima na znanje napredak u kapacitetima Agencije za zaštitu podataka da obavlja nadzor aktivnosti.

(iv) Prava građana Europske unije

Aktivno i pasivno biračko pravo na općinskim izborima

EU prima na znanje donošenje od strane Hrvatske Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave i uprave, kao i izmjene i dopune iz srpnja 2010. odgovarajućih ustavnih odredaba kojima se omogućuje, nakon pristupanja, aktivno i pasivno biračko pravo na lokalnim izborima te na izborima za Europski parlament u Hrvatskoj za građane Europske unije koji imaju prebivalište u Hrvatskoj.

Pravo na kretanje i slobodan izbor prebivališta

EU prima na znanje da je hrvatska Vlada donijela izmjene i dopune Zakona o strancima u 2011. godini kako bi u potpunosti uskladila svoje odredbe s Direktivom 2004/38/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravima građana Unije i članova njihovih obitelji na kretanje i slobodan izbor prebivališta na teritoriju država članica. EU prima na znanje planove Hrvatske da osigura državnim službenicima potrebnu izobrazbu da primjenjuju te odredbe.

Diplomatska i konzularna zaštita

EU prima na znanje obvezu Hrvatske da izmjeni i dopuni Zakon o vanjskim poslovima u 2011. te donese mjerodavne provedbene propise kako bi Hrvatska bila u mogućnosti pružiti zaštitu građanima EU-a u skladu s Odlukom 95/553/EZ predstavnika Vlada država članica na sastanku Vijeća od 19. prosinca 1995. u vezi zaštite građana Europske unije putem diplomatskih i konzularnih predstavništava, te da primjeni Odluku 96/409/ZVSP predstavnika Vlada država članica na sastanku Vijeća od 25. lipnja 1996. o uvođenju putne isprave u slučaju gubitka ili krađe.

* * *

U svjetlu svih ovih razmatranja EU primjećuje da, u ovoj fazi, ovo poglavlje ne zahtjeva daljnje pregovore.

Nadzor napretka u usklađivanju sa i primjeni pravne stečevine nastavlja se kroz pregovore i do pristupanja Hrvatske. EU naglašava da će posebnu pažnju posvetiti nadzoru svih posebnih pitanja koja su prethodno navedena u cilju osiguranja administrativnih kapaciteta Hrvatske. Posebna pažnja treba se posvetiti povezanosti ovog i drugih pregovaračkih poglavlja. Konačna ocjena usklađenosti hrvatskog zakonodavstva sa pravnom stečevinom i kapaciteti Hrvatske za provedbu mogu se učiniti tek u kasnijoj fazi. Uz sve druge podatke koje EU može zahtijevati za pregovore o ovom poglavlju, a koji se trebaju dostaviti Konferenciji, EU poziva Hrvatsku da redovno dostavlja detaljne pisane podatke Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje o napretku u primjeni pravne stečevine.

U svjetlu svih navedenih razmatranja EU će se, bude li potrebno, vratiti na ovo poglavlje u odgovarajuće vrijeme.

Nadalje, EU podsjeća da može postojati nova pravna stečevina između 1. lipnja 2011. i zaključenja pregovora.